

na pavlač...
...rochu sem táh...
...ště docela příjemně.
...ztratilo za střechami so...
...konci zahrady a já přes...
...lku, jak přerovná...
...c zhruba ve ste...
...ně ho otř...
...e p...

(Café Groll)

Jan Štifter

dál nejde a je potřeba věci protřídít, ideálně vyhodit. V kou-
tě, kde se válejí zbytky rozbitých kachlů z kamen, našla pár
krabic s papíry, které jsem tam kdysi uložil v domnění, že se
k nim ještě někdy vrátím, ale pak je překryly další věci a pod
nánosem krámů jako by se vytratily i vzpomínky. Kdyby
se žena neobjevila ve dveřích s nožíkem, kterým rozřízla
tenký provázek, a kdyby na ni nevykoukly staré fotky dam
a dívek, které jsem kdysi všechny znal, asi bych na ty holky
časem úplně zapomněl.

Bydlíme v Riegrově ulici v Českých Budějovicích, v do-
mě, který koupil manželčin otec, lékárník od Bílého andě-
la na náměstí. Přímo vedle nás je stará továrna na klobouky,
postavená ve dvacátých letech Václavem Požárkem. Je fajn

(Evě)

(Café Groll)

Jan Štifter

Vydalo

Nakladatelství Petr Čmerda – DriftBooks

v roce 2016 jako e-knihu No. 17

upravil Petr Čmerda

elektronická verze Jakub Rákosník

ISBN 978-80-87741-43-6 (ePub)

ISBN 978-80-87741-44-3 (MobiBook)

&

Pikador Books

K tisku připravil Jan Cempírek

Jazyková redakce Olga Trávníčková

Korektura textu Josef Musil

Návrh obálky Milan Krištůfek

text © Jan Štifter,

ISBN 978-80-905879-2-2

Stáli jsme proti sobě a mlčeli. „Líbím se vám,“ řekla a já zkrřížil ruce před svým rozkrokem. Pak jsme dlouho mlčeli, věděl jsem, že by stačil jemný náznak a byli bychom spolu jako jeden, čekala na to, já jsem pořád neříkal nic, lehla si na hladinu a nechala si natéct vodu do uší, takže i kdybych něco pronesl, nebyla by mě slyšela, ale já se rozhodl mlčet. Potopila se celá, chvíli jsem pátral, kudy proplouvá, jen jsem tušil, že se přiblíží ke mně. Spatřil jsem ji pod hladinou, přímo proti mně, vynořila se k rychlému nádechu a znovu se potopila, otevřela oči a přes zakalenou vodu hleděla na mé béžové spodní prádlo, dotkla se mě nosem a já ji nechal, protože dlouho pod vodou nevydrží, bude se muset znovu nadechnout.

Rudolf Slíva, 1949

I.

Sedím na pavlači našeho domu a kouřím už pátou cigaretu. Trochu sem táhne, okna už dávno netěsní, ale venku je ještě docela příjemně. Poslední paprsky slunce, které se už ztratilo za střechami sousedních činžáků, objaly altán na konci zahrady a já přes dvoje dveře slyším z kuchyně manželku, jak přerovnává hrníčky v kredenci. Dělá to každý měsíc zhruba ve stejnou dobu, každý hrnek vezme do ruky a opatrně ho otře, aby všechno zůstalo čisté.

Včera se pustila do úklidu půdy, kde po celý náš společný život jen vršíme nepotřebné harampádí. Prý to už takhle dál nejde a je potřeba věci protřídit, ideálně vyhodit. V koutě, kde se válejí zbytky rozbitých kachlů z kamen, našla pár krabic s papíry, které jsem tam kdysi uložil v domnění, že se k nim ještě někdy vrátím, ale pak je překryly další věci a pod nánosem krámů jako by se vytratily i vzpomínky. Kdyby se žena neobjevila ve dveřích s nožíkem, kterým rozřízla tenký provázek, a kdyby na ni nevykoukly staré fotky dam a dívek, které jsem kdysi všechny znal, asi bych na ty holky časem úplně zapomněl.

Bydlíme v Riegrově ulici v Českých Budějovicích, v domě, který koupil manželčin otec, lékárník od Bílého anděla na náměstí. Přímo vedle nás je stará továrna na klobouky, postavená ve dvacátých letech Václavem Požárkem. Je fajn chlap, jen trochu naivní; pořád věřil, že mu fabriku neseberou,

ale minulý týden dostal z výboru nařízení, aby vyklidil provozní místnosti a předal je národnímu podniku Motor – Union. Dějiny semlely Požárka a nakonec možná sežerou i nás. A tak moje krásná žena přesvědčila sebe samu, že kdyby se něco stalo, chce odtud odejít s uklizenou půdou. A proto tam teď štrachá, hledá, třídí a vyhazuje. Trochu si myslím, že ji ta půda vrací do časů, kdy všechno bylo ještě aspoň trochu normální. Prý jsme na začátku nové etapy lidstva, dozvídám se denně z novin, a tak snad i ty šlapky, o kterých budu vyprávět, mají v Československu zakládat družstva.

Holky zahrabané na půdě ve starých papírech a fotkách byly moje. Růžena, Fanča, Milena, Rozára, asi bych je všechny dokázal pojmenovat i bez karet, které obsahují víc než jejich jméno. Sedím teď s nimi na pavlači, kouřím, oči mi od papírů odbíhají na konec zahrady k altánu, který už se ponořil do šera, za chvíli si tady budu muset rozsvítit. Jak se jmenovala tahle... Kdybych k ní přiřadil složku, věděl bych to hned, ale musím ještě trochu potrénovat paměť, v mém věku je to už potřeba. Pepina! Tohle byla přece Pepina z Krajinské ulice.

Ty holky byly moje pacientky. Chodily ke mně na kontrolu a já docházel k nim. Občas některou z nich potkám na ulici, jsou to už staré báby, kolem nich běhají vnoučata. Bába uctivě pozdraví a věří, že na ni nevykřiknu: „Že ty seš ta Frantína z Café Groll, za kterou jezdili chlapi až z Vídně!“ Tahle Frantína bydlí kousek od nás za rohem, vídám ji nejčastěji.

Některé věci se nesmažou, ani kdybyste je schovali do nejčernějšího kouta naší půdy. A i když je spálíte, stejně zůstávají uložené v hlavě. Zmizí až s námi. Až tady jednou nebudeme.

II.

Většina lidí prožívá své stárnutí přes děti. Bývají tím otravní, jsou nervózní, že to jde do první třídy – jak se to stalo, že už maturuje – moje dítě už má dítě? Tohle jsme s Libuškou nikdy řešit nemuseli, protože nám pánbůh dítě nedal. Svě stárnutí si uvědomuji přes náš dům, narodil jsem se roku 1888, kdy ten barák postavili, ale nikomu to neříkám, nechci být otravný jako lidé, kterým se rozmnožení podařilo. Pozoruji, jak se nám odlupuje omítka na fasádě, jak se pomalu drolí malé římsy a kuželky pod parapetem, jak špatně už se zavírají okna, dům dosluhuje... ale přesto věřím, že ho po nás jednou někdy někdo opraví, že mu zase dodá lesku, který si zaslouží, protože domy se opravovat dají, to jen my jsme odsouzeni k zániku.

Zleva vedle nás ještě před pár lety bydlela německá rodina, vlastnili jsme totožné, jen zrcadlově obrácené baráky postavené podle jednoho projektu. Němce vyhnali, a s lidmi, kteří přišli po nich, si už přes zídku nepovídám. Stejně na zahradu moc nechodí, jen je občas vidím z pavlače, když tu sedím na rozvrzané židli a něco si čtu. Nebývám tu sám, věřím, že tady se mnou někdy sedává manželčin otec, který tenhle dvoubytový činžák miloval, nebo stará paní Hamtáková, která tu žila ještě před nimi, všichni to tu museli mít rádi, a to se pak těžko odchází. Teď bych klidně uvěřil, že si tu vedle mě posedaly všechny ty Růženy, Fanči, Mileny a Rozáry, které neměly to štěstí, aby se z nich staly staré báby, a v nebi dostaly

úkol dál rozveselovat chlapy, protože k tomu byly stvořené.

Poznal jsem je na konci léta 1920. Bylo krátce po válce, tenkrát se jí říkalo velká, protože nikdo nevěřil, že by mohla přijít ještě nějaká větší. Bydlel jsem v chalupě u rodičů v Římově a dostal psaní z Budějovic, že hledají doktora, který by držel dohled nad herečkami zdejšího divadla a ženami lehčích mravů. Maminka prohlásila, že mě nedala studovat proto, abych se staral o kurvy, a tatínek se smál a říkal, že budu nejmšťastnější chlap na světě, protože uvidím tolik dámských přirození, kolik ani pan farář nemá ve štosu u vstupu do kostela svatých obrázků. A Římov je poutní místo, takže se tu tisknou ve velkém.

Já se těšil. A tak jsem tu práci vzal.

V Budějčích fungovalo osm nevěstinců. Dva z nich se vydávaly za kavárny. Café Tripolis Marie Machaté, kterou pak vystřídala Marie Taliánová ve Svatotrojické ulici, a Café Groll madam Vlasty Holubové v Kasárenské. Zatímco na konci devatenáctého století se nevěstince ještě nacházely kolem středu města, tenkrát se přesunuly do nově vystavěných ulic na Pražském a Lineckém předměstí. Počet dam byl různý, od jedné, dvou, maximálně sedm. Všechny byly svobodné, všechny katoličky a do jedné bravurně ovládaly němčinu.

Tehdy jsem Libušku ještě neznal. Potkali jsme se až v roce 1935, kdy jsem na holky už dávno nedohlížel, a protože mě lékaři z nemocnice nechtěli přijmout mezi sebe, nad doktorem prostitutek ohrnovali nos, začal jsem se věnovat hlavně malování. To byla druhá věc, která mě odmala fascinovala – nejen lidské tělo a lékařské knihy, ale zachycování okamžiku uhlem, tužkou nebo tuší. Znamenalo to pro mě menší příjmy, ale zase mi to do cesty přivedlo Libušku, jejíž otec ji chtěl

nechat portrétovat, ale jako lékárník nedokázal zaplatit nejlepší budějovické malíře, a tak se náhodou dostal ke mně. A ta třicetiletá osamělá učitelka z mateřské školy se se mnou už na druhém sezení milovala tak vášnivě, že jsem se rozhodl, že ji nepustím. Třebaže jsem o sedmnáct let starší než ona.

Měl jsem za to, že jsem jí o Grollu nebo Tripolisu říkal. Teď, když mi nesla svazek papírů s fotkami, mi ale připadalo, jako bych před ní skrýval tajemství. Možná totiž nešla rovnou za mnou, ale četla si v nich, listovala... a narazila na nejtlustší spis, kam jsem si zakládal nejvíc svých amatérských kreseb. Na složku Anny Václavíkové.

naše e-knihy koupíte u všech dobrých e-knihkupců...

...ome
...na už dá
... Poslední pap
...ní sousedních činž
...já přes dvoje dveře slyšín
...vnává hrníčky v kreden
...ejnou dobu, každý hr
...y všechno zůstal
...klidu půd
...bné h

O AUTOROVI

Jan Štifter... / Narozen 1984 v Českých Budějovicích, novinář a autor úspěšné novely *Kathy*, kde se inspiroval příběhem vlastní babičky za 2. světové války (Pikador Books 2014). Vystudoval kulturní dějiny v Pardubicích, působil v Mladé frontě DNES a Lidových novinách, pracoval jako šéfredaktor týdeníků *Mladá fronta Sedmička*. V současné době vede jihočeský měsíčník *Barbar*. Žije v Budějovicích, je ženatý, s manželkou Evou mají dva syny: Prokopa a Hynka.

Obsah

I.....	6
II.....	8
III.....	10
IV.....	12
V.....	15
VI.....	20
VII.....	21
VIII.....	25
IX.....	28
X.....	30
XI.....	34
XII.....	35
XIII.....	36
XIV.....	40
XV.....	42
XVI.....	44
XVII.....	45
XVIII.....	47
XIX.....	51
XX.....	54
XXI.....	56
XXII.....	57
XXIII.....	63
XXIV.....	65
XXV.....	66
XXVI.....	69
XXVII.....	71
XXVIII.....	72
XXIX.....	76

XXX.....	77
XXXI.....	82
XXXII.....	83
XXXIII.....	85
↓.....	88
I.....	89
II.....	91
III.....	92
IV.....	95
V.....	96
VI.....	97
VII.....	99
VIII.....	100
IX.....	102
O AUTOROVI.....	104
UKÁZKA Z E-KNIHY:.....	108
Nabídka e-knih z nakladatelství DriftBooks.....	114

Vydalo

Nakladatelství Petr Čmerda – DriftBooks

v roce 2016 jako e-knihu No. 17
elektronická verze Jakub Rákosník

ISBN 978-80-87741-43-6 (ePub)

ISBN 978-80-87741-44-3 (MobiBook)

&

Pikador Books

K tisku připravil Jan Cempírek
Jazyková redakce Olga Trávníčková
Korektura textu Josef Musil
Návrh obálky Milan Křišťůfek

text © Jan Štifter, 2016

ISBN 978-80-905879-2-2

Další knihy z Pikador Books

Objednat můžete na pikadorbooks@seznam.cz
nebo u každého dobrého knihkupce.

Líbila se Vám kniha *Café Groll* od Jana Štíflera? Pak Vás jistě za-
ujme i jeho novela *Kathy!* Příběh mladé Češky provdané před vál-
kou za budějovického Němce, inspirovaný skutečným osudem
autorovy babičky. Vyprávění o lágru, dětech, které si štípou tvr-
dý chleba na špaluku, a také o trestu za lásku, přicházející v tu nej-
horší možnou dobu.

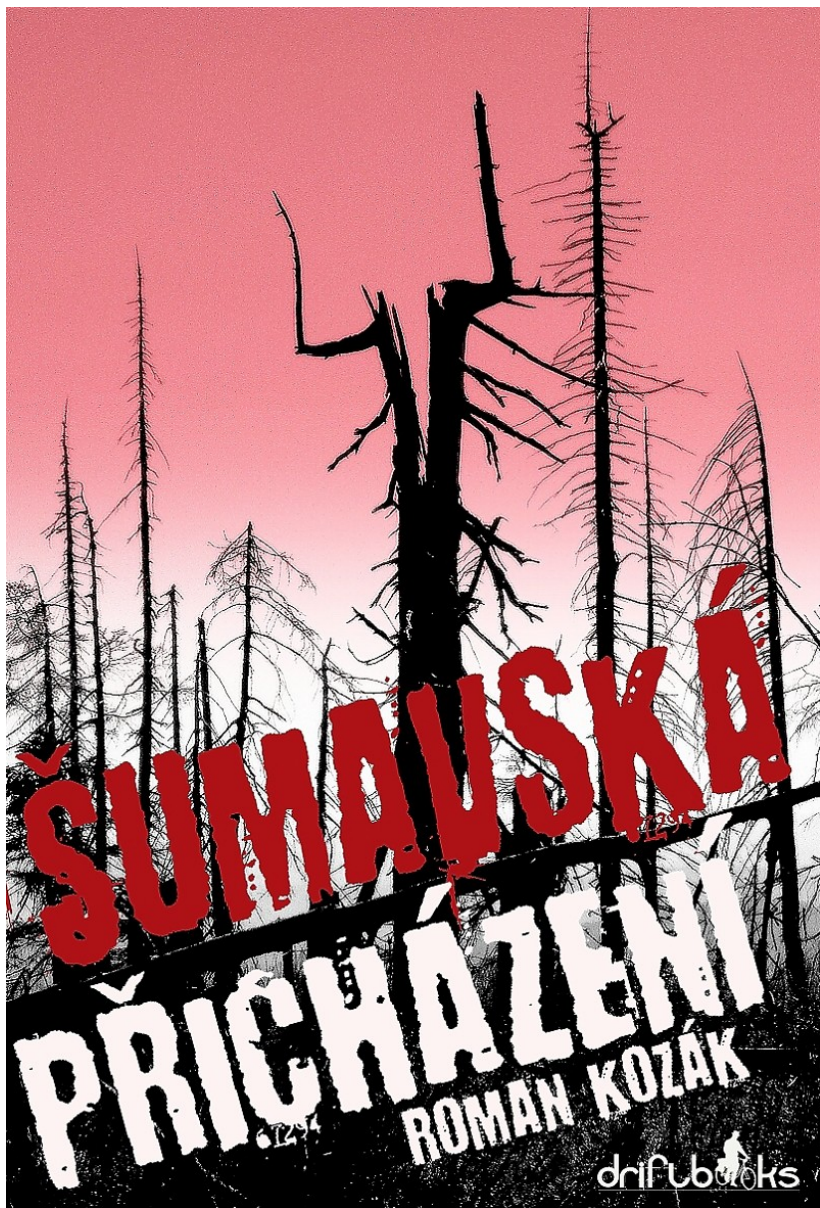
UKÁZKA Z E-KNIHY:

Šumavská přicházení – Roman Kozák

Anotace: Dozvíte se, jak na Šumavu přicházela (nebo lépe řečeno přijela vlakem) v roce 1918 nová republika jménem Československo. Jak na Šumavu v roce 1925 přišel (nebo lépe řečeno přijel vlakem) Karel Čapek a co tu našel, viděl a prožil. A nakonec jak na Šumavu v průběhu doby přicházeli (či přijížděli vlakem, na žebříňáku i auty) lidé, jak tu žili, umírali, ale také jak odcházeli ať už dobrovolně nebo byli vyhnáni násilím...

Jedná se o soubor tří textů Romana Kozáka:

- Neznámá válka pod Boubínem
- Šumavou Karla Čapka
- Krajina rozbitého nádobí (Sudetský valčík)

ŠUMAUSKÁ

PRICHÁZENÍ

ROMAN KOZÁK

driftbooks

*Zpola zlověstný a zpola divukrásný kraj pohraničního
pralesního hvozdu, jo, to je Gabreta. Lidé sem pronikají jen
ztuha, přicházejí a odcházejí ve vlnách jako sněhová mračna.*

Co se jich tu již vystříдалo – a zůstane málokterý.

*Začali to hledači zlata, pak se tudy probíjeli lovci, soumarské
obchodní karavany, žoldnéři, lidé na útěku – a stejně to
vždycky byli divousové se sekerami...*

*Ti, co se tu usadili, vedli pytlácké války, mrzli ve sněhových
spoustách, umírali v děsu z démonů; v močálech leží vybělené
kosti těch, kdo nedošli s nůšemi skla či pašovaného zboží...*

*České rodiny, co sem přišly po osmnáctém roce, prchaly už
na podzim 1938 po Mnichovu posledním vlakem před
Hitlerovým řevem. Šestačtyřicátý rok nabídl týž obraz, jen v
obráceném gardu: gabrešští Němci byli transportováni do
odsunu.*

*A tak pořád dokola: dej zlato, jídlo, dceru, civilní šaty -
anebo život!!!*

Narodila jsem se a vyrostla ve Vídni, vzpomíná paní Františka u rozklíženého piána. Jeden den jsem se stala plnoletou – konečně mi bylo jedenadvacet! – jenže hned nazítří přišel do Vídně Hitler a od té doby to nestojí za nic!

Vyrůstala jsem mezi vídeňskými Čechy, měla jsem školy, chodila do knihoven a cukráren, do divadel a do Sokola, jezdila k příbuzným na Sázavu a na výlety do Alp, jenže – ještě jsem se vdala, ale můj muž musel hned narukovat, a přestože byl coby tlumočnick u štábu, do půl roka se stal nezvěstným někde u Štálingradu.

Byla bída, všeho málo, na přiděl – a já si mohla vybrat: buď požádat o vdovský příspěvek k jídlu, ale to by prohlásili manžela za mrtvého a přestali by po něm pátrat. Anebo trvat na tom, aby pátrání po něm pokračovalo, jenže to jsem zase neměla nárok na nic; jen na hlad.

Ke konci války jsme byli co chvíli v protiletectkém krytu dole ve sklepech. Můj pejsek se mi jednou vytrhl a utekl někudy ven. Já se pustila za ním – a když jsem se vrátila k našemu domu, byli tam všichni v krytu mrtví; udusili se plynem, který do sklepa unikal z poškozeného potrubí. Od té doby mám nějakýho psa u sebe pořád. Při posledním náletu na Südbahnhof padla bomba i na náš dům. Přežili jsme, ale neměli kam jít.

Vídeň osvobodili Rusové, vládl chaos, a do toho pořád přicházely výzvy z Čech: vlast volá! Pojd'te pomoci budovat vlast!

Tak jsme poslechli - a šli. Bylo nás několik desítek a ve zvláštním nákladním vlaku jsme jeli celé tři dny. Dojeli jsme do Mimoně. Bylo to na Sv. Václava, to nezapomenu. Protože při vjezdu do stanice ten náš náborář a průvodce vyskočil z vlaku, naskočil na protijedoucí vlak – a zmizel. Nás nechal napospas. Čechy jsme nezajímali, všichni slavili posvícení, a nás – jelikož jsme přijeli z Vídně - měli za Němce.

Tři dny jsme přežívali na nádraží a nenašli sebemenší zastání ani u úřadů ani u lidí. Nakonec jsme skončili v podnájmu u místních Němců, kteří už měli sbaleno a chystali se do odsunu. Ti se s námi dělili o postele i o jídlo...

Během pár let jsem vystřídala několik měst; putovala jsem po příbuzných. Při tom jsem se potkala s jedním z těch, kdo s námi tehdy přijeli v tom nákladním vlaku. Jmenoval se Josef, nu, a my se vzali.

Můj bratr, který se před válkou vystěhoval do Ameriky, mi od počátku posílal dolary, abych mohla přijet za ním. Jenže napřed jsem nebyla plnoletá, pak byla válka, potom jsme šli do Čech, a když jsem si konečně šla peníze vyzvednout, zjistila jsem, že komunisti mi účet zabavili a vykradli. Jo, přečkal Hitlera, ale nepřečkal komunisty.

Manžel jezdil po stavbách všude možné – a pak dostal nabídku na místo s bytem. Prý: Pojd'te budovat pohraničí! Nechali jsme se nalákat ještě jednou – a ocitli se tady, v Gabretě. Čekaly nás Planary, sudetské maloměsto, pod ním Vltava.

„Už tu na vás čekáme,“ vítal nás předseda národního výboru. „Lidí je tu třeba! Jenom nevím, jak dlouho tu vydržíte. Váš

slíbený dům ještě není opraven a přichystán...“

Nu, co. Místo v Planarech jsme dostali tuhle chalupu po Němcích tady v Honetšláku.

Můj muž mi říkal, že když sem jel vůbec poprvé, zažil tady nádherný západ slunce: celé nebe zružovělo a přes karmínovou přešlo do zlatova; nikdy předtím prý takovou nádheru neviděl.

Ani v Alpách? ptala jsem se – a on mě ujistil, že žádný z alpských západů slunce se nevyrovnal tomu gabretskému. Já cestou do Planar ve vlaku usnula, byla jsem už těhotná, a vzbudili mě až na konečné...

Roman Kozák – Krajina rozbitého nádobí (Sudetský valčík)

* * *

Vyšlo v říjnu 2015 pouze v elektronické podobě

více na

www.driftbooks.eu

Nabídka e-knih z nakladatelství DriftBooks

EDICE CESTY DO LESA

- Pohádky ze šumavských lokálek – Roman Kozák
- Další pohádky ze šumavských lokálek – Roman Kozák
- Příběhy schované v žule – Roman Kozák
- Šumavská přicházení – Roman Kozák
- Šumavské povídání 1, 2, 3 – Jaroslav Pulkrábek
- Šumavské pověsti lidu Českého – V. V. Tomek

EDICE CESTY DO MĚSTA

- Mé ztracené město – Pavel Brycz
- Jsem město – Pavel Brycz
- Sloni mlčí – Pavel Brycz
- Rafinerie – Jan Cempírek
- Tanec posledního dne – Jan Cempírek
- Země zamyšlená 1, 2, 3 – Ladislav Stehlík

Nakladatelství Petr Čmerda - DriftBooks

Tolarova 355, Volary

IČ: 637 61 386

e-mail: driftujeme@gmail.com

e-book No. 17

<http://driftbooks.eu>

Sledujte nás na sociálních sítích:

Facebook, Twiter, Google+, Yahoo, Pinteres

*

naše knihy koupíte na

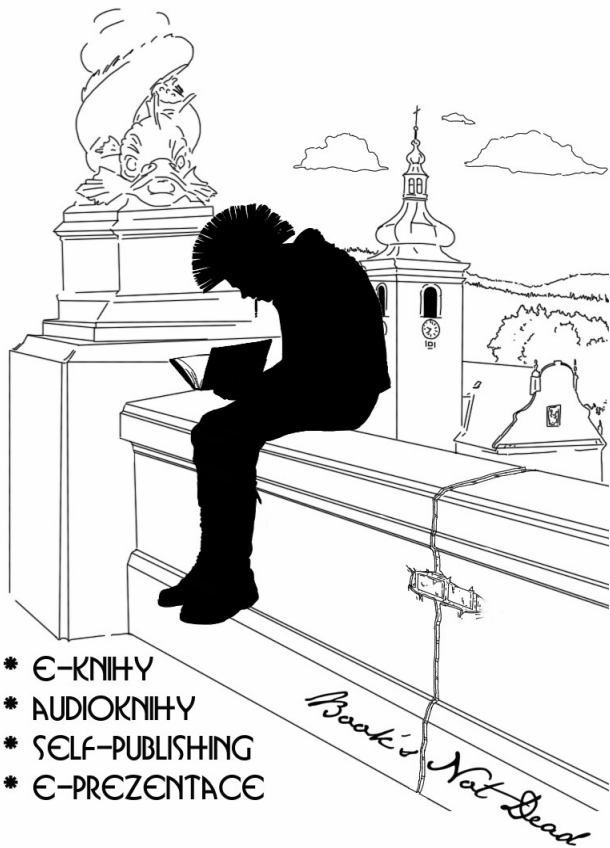
Databook.cz; Palmknihy.cz; Kosmas.cz; eReading.cz

*

ukázky z našich knih najdete na

<http://issuu.com/driftbooks>

NAKLADATELSTVÍ PETR ČMERDA - DRIFTBOOKS

- * E-KNIHY
- * AUDIOKNIHY
- * SELF-PUBLISHING
- * E-PREZENTACE

WWW.DRIFTBOOKS.EU